

Voortgangsrapportage tweede halfjaar 2019 Agterberg Bedrijven

Agterberg Bedrijven heeft als organisatie jarenlange ervaring op het gebied van (her)inrichting en onderhoud van de openbare ruimte en infrastructuur en wil met haar diensten bijdragen aan een plezierige en uitdagende leef- en werkomgeving. Voor Agterberg Bedrijven is duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven die Agterberg Bedrijven onderneemt om voor de CO₂-prestatieladder niveau 5 gecertificeerd te blijven.

Jaarlijks wordt het energiemangementplan van Agterberg Bedrijven vernieuwd. Daarnaast wordt elk halfjaar de voortgang van de CO₂-reductie bijgehouden en gedocumenteerd in de vorm van een voortgangsrapportage. Het voorliggend document is de voortgangsrapportage over heel 2019.

Informatie over huidige CO₂-uitstoot

Om de voortgang bij te houden, wordt ieder halfjaar de CO₂-footprint berekend. Het inzicht in de CO₂-uitstoot maakt het mogelijk om effectieve doelstellingen op te stellen. In 2019 is in totaal 2911,1 ton CO₂ uitgestoten, waarvan 2898,2 ton in scope 1 en 12,9 ton in scope 2. Scope 1 emissies, of directe, zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van Agterberg Bedrijven, zoals emissies door eigen gasgebruik. Scope 2 of indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren, maar die wel door Agterberg worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit in centrales. Onderstaand onder meer de CO₂-uitstoot van 2019.

Emissie inventaris (ton CO ₂)		2015	2016	2017	2018	2019-1	2019
scope 1	Gasverbruik	86,4	78,1	69,40	63,8	32,2	59,6
	Brandstof bedrijfsmiddelen	3.127,3	3.147,3	3115,7	3.001,1	1.427,5	2.798,2
	Overige middelen	36,9	42,8	40,6	20,4	22,1	40,4
	Totaal:	3.250,6	3.268,2	3.225,68	3.085,3	1.481,8	2.898,2
scope 2	Elektraverbruik	105,5	105,2	99,2	77,1	4,4	9,1
	Vlieguren	21,1	7,2	5,6	6,2	0,8	3,8
	Totaal:	126,6	112,4	104,73	83,3	5,2	12,9
TOTAAL CO₂ (ton)		3.377,2	3.380,6	3.330,4	3.168,6	1.487,0	2.911,1

Ook voor het project *Willem-Alexanderpark ecologisch maaiwerk* heeft Agterberg Bedrijven over 2019 de CO₂-uitstoot inzichtelijk gemaakt. Reden hiervoor is dat Agterberg Bedrijven dit project in 2018 met gunningvoordeel heeft gegund gekregen. In 2019 is op het project in totaal 1,19 ton CO₂ uitgestoten. Hier zien we de scope 1 en 2 emissies terugkomen, maar is ook de scope 3 emissies in kaart gebracht. Scope 3 emissies of overige indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van het bedrijf. Voorbeeld is het gebruik van het door Agterberg bedrijven verkochte werk, project, dienst of levering. De scope 3 emissies van heel Agterberg Bedrijven worden toegelicht onder het kopje ketenemissies. Onderstaand de CO₂-uitstoot gedurende het project *Willem-Alexanderpark*.

Scope 1	2018	2019-1	2019	2020-1	2020
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	0,58	0,34	0,34		
Scope 2	-				
Elektraverbruik	0,14	-	-		
TOTALE TONNAGE CO₂-UITSTOOT:	0,72	0,34	0,34	-	-
Scope 3	-				
Groenafval	0,09	0,08	0,08		
Woon-werkverkeer	0,81	0,62	0,77		
TOTALE TONNAGE CO₂-UITSTOOT:	1,61	1,04	1,19	-	-

CO₂-reductiedoelstellingen

Om de uitstoot te reduceren, zijn onderstaande CO₂-reductiedoelstellingen opgesteld.

CO ₂ -reductiedoelstellingen Agterberg Bedrijven
Agterberg wil in 2020 ten opzichte van 2015 20% minder CO ₂ uitstoten in scope 1.
Agterberg wil in 2020 ten opzichte van 2015 25% minder CO ₂ uitstoten in scope 2.

Scope 1 en 2 doelstellingen Project Willem-Alexanderpark
4% minder CO ₂ -uitstoot in 2020 ten opzichte van 2019.

Bovengenoemde doelstellingen worden gerelateerd aan het aantal werkuren om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

CO₂-reductiemaatregelen

Om deze doelstellingen te realiseren, zijn onderstaande maatregelen opgesteld.

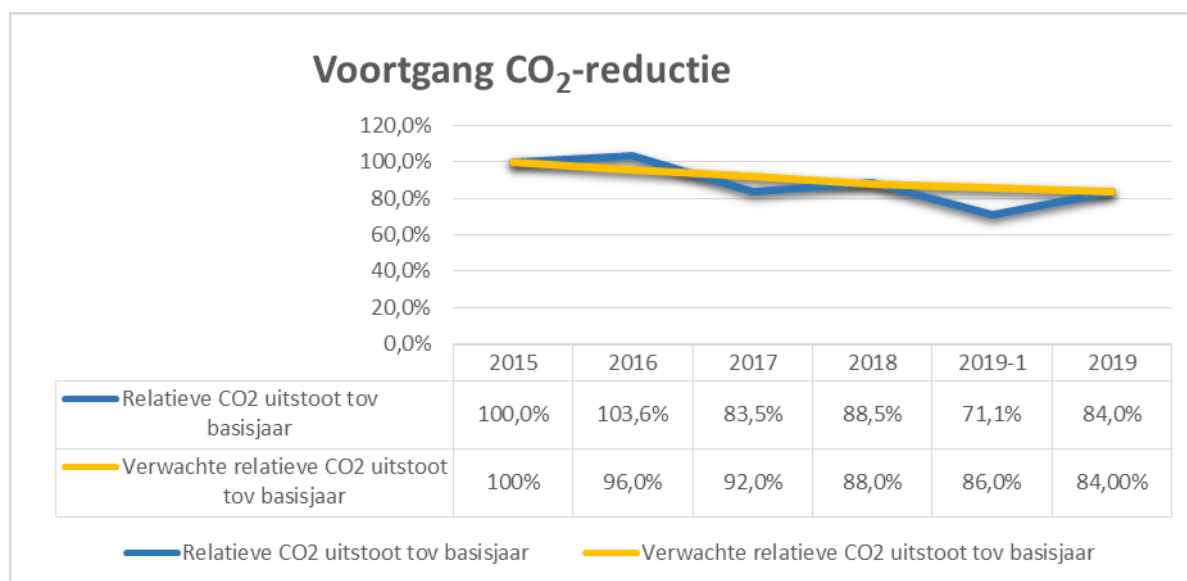
Maatregel	Voortgang/status
Efficiënt plannen van medewerkers m.b.v. track and trace	Gerealiseerd/ loopt continu
Onderzoek naar mogelijke verduurzaming van onze ketens (groene keet)	Loopt
Ondergrondse tank gebruiken voor HVO 100	Gerealiseerd
Aankoop van bedrijfswagens met schonere Euro 6, 6C of 6D motoren	Gerealiseerd/ loopt continu
Gebruik van minder schadelijke Aspen brandstof voor apparatuur indien mogelijk	Gerealiseerd/ loopt continu
Inkoop groene stroom bij afloop energiecontract	Gerealiseerd
Stimuleren van aankoop personenauto's met energielabel A, dan wel minimaal groen label	Gerealiseerd/ loopt continu
Verdiepen inzicht materieel: overzicht per materieelstuk van het gebruik	Loopt
Gedragsverandering door bewustwording middels voorlichting.	Gerealiseerd/ loopt continu
Elektrisch materieel en voertuigen waar mogelijk: - Aanschaf twee volledig elektrische grasmaaiers in 2020. - Aanschaf hybride maaiboot in 2020.	Gerealiseerd/ loopt continu
Rijden op biogas waar mogelijk	Gerealiseerd/ loopt continu
Aanschaf hybride persoonsvoertuigen in 2020	Loopt
Verduurzamen kantoor op de Voordorpsedijk: geen gas maar warmte-koude installatie, betere isolatie, etc.	Gerealiseerd
Opwekken duurzame (zonne)energie op de Voordorpsedijk	Gerealiseerd
Afname papierverbruik door digitalisering formulieren, planning en projectdocumentatie	Gerealiseerd/ loopt continu
Werkvoorbereiding: slim inkopen en plannen	Gerealiseerd/ loopt continu
Terugkoppeling rijgedrag bij nieuwe wagens	Gerealiseerd/ loopt continu
Investerings kwalificeren op basis van milieunormen	Gerealiseerd/ loopt continu
Degenen die verantwoordelijk zijn voor het inhuren van zuinig materieel: informeren over hun taak en het registreren van de resultaten	Loopt/ langere termijn
Zonnepanelen op de werkplaats inclusief vervanging dakconstructie. Hier zal ook goed gekeken worden naar goede isolering.	Loopt

Zonnepanelen pand Groenewegen	Op lange termijn
De website twee keer per jaar aanpassen met voortgang van de doelstellingen en reductiemaatregelen.	Gerealiseerd/ loopt continu
Jaarlijks een toolbox wijden aan CO ₂ -resultaten. Hiermee willen we meer bewustwording onder medewerkers creëren.	Gerealiseerd/ loopt continu
Jaarlijks een bericht in het interne nieuwsblad: Agterwegen.	Gerealiseerd/ loopt continu
Inzicht in duurzaamheid van onze leveranciers door te kijken naar hun milieu- en duurzaamheidscertificaten (als bedrijf zijnde als hun producten)	Loopt

Voortgang reductiedoelstellingen Agterberg Bedrijven

Na het opmaken van de jaarbalans kan er geconcludeerd worden dat er een afname van 16% CO₂-uitstoot t.o.v. het referentiejaar 2015 gerealiseerd is (zie blauwe lijn in onderstaande grafiek). T.o.v. 2018 is dit een daling van 4,5%. De (voornaamste) oorzaak is dat we vanaf 2019 zijn begonnen met het gefaseerd inzetten van HVO 100, verder nemen we sinds 2019 groene stroom af ten opzichte van grijze stroom in 2018. De teruggelopen daling vanaf 2017 is deels te danken aan het vanaf 2018 meenemen van de elektriciteitsverbruik op projecten in onze footprints.

Ten aanzien van onze 5-jarendoelstelling van 20% (gele lijn) liggen wij op schema. Wel moeten we in 2020 met elkaar alles op alles zetten om de doelstelling te behalen. De jaarlijkse doelstelling (4% minder CO₂ dan het jaar ervoor) moet hiervoor worden behaald.

Voortgang reductiedoelstellingen project Willem-Alexanderpark

Op project Willem-Alexanderpark ecologisch maaibestek is de daling van de CO₂-uitstoot in 2019 groot (76%) ten opzichte van 2018. Het woon-werkverkeer in 2018 (mei-dec) ligt iets hoger dan in 2019, maar het aantal werkuren met materieel ligt in 2019 hoger. De daling in woon-werkverkeer is te verklaren door het feit dat de gazons nu voller en sterker zijn in vergelijking met het begin van het project. Verder zijn er in 2019 minder bedrijfsmiddelen met een brandstofmotor gebruikt en maakten we meer gebruik van elektrische middelen. De accu's van deze elektrische middelen worden sinds 2019 met groene stroom opgeladen.

Ketenmissies

Aan de hand van de 15 GHG-genererende categorieën voor scope 3 is een kwantitatieve analyse over 2019 opgesteld. Bij deze kwantitatieve analyse is ook per categorie een inventarisatie gemaakt van welke ketenpartners betrokken zijn en welke reductiemogelijkheden er zijn (zie Excel-bestand Scope 3 Analyses). Zie hieronder de resultaten van de zes meest significante scope 3 categorieën voor Agterberg Bedrijven in 2019.

1. Aangekochte goederen en diensten – overige	9.508 ton CO ₂
2. Aangekochte goederen en diensten – mineralen	1.658 ton CO ₂
3. Productieafval	1.045 ton CO ₂
4. Kapitaal goederen	926 ton CO ₂
5. Downstream geleasede activa	618 ton CO ₂
6. Woon-werkverkeer	457 ton CO ₂

in 2019 bedroeg de totale uitstoot in scope 3 14.827,50 ton CO₂, in 2018 14.549,84 ton CO₂.

Ketendoelstellingen

Door Agterberg zijn onderstaande ketendoelstellingen opgesteld.

CO ₂ -reductiedoelstellingen Agterberg
Jaarlijks wil Agterberg de omzet van projecten waarin Stabilizer wordt toegepast verdubbelen.
Agterberg wil in 2021 15% machines met (minimaal) stage 3 of 4 (A, B, of final) of Tier 4 (final) inhuren.

Ketenmaatregelen

Om deze doelstelling te realiseren zijn onderstaande ketenmaatregelen opgesteld.

Maatregel	Voortgang/status
Door reductie in eigen verbruik vermindert ook uitstoot in de upstream keten, denk hierbij aan zuiniger rijgedrag, zuiniger materieel en efficiënter werken	Loopt
Het plaatsen van telemetriesystemen op de tanks waardoor deze enkel gevuld worden wanneer de tanks leeg genoeg zijn	Langere termijn
Gesprek aangaan met onderaannemers over hun brandstofverbruik	Langere termijn
Bepalen onder welke criteria een advies over Stabilizer uitgebracht gaat worden, en hoe dit advies er precies uit zal zien	Loopt
Systeem om milieunorm ingehuurd machines in bij te houden	Loopt

Voortgang ketendoelstellingen

De ketenmaatregelen van Agterberg zijn in juni 2019 vastgesteld.

Het toepassen van Stabilizer groeit. Vanuit Agterberg wordt hier waar mogelijk op gestuurd.

Op de planning bij Agterberg wordt in 2020 een systeem ontwikkeld om de milieunorm van ingehuurde machines bij te houden. Vanaf 2020 wordt er gestuurd op het inhuren van machines met de nieuwste milieunormeringen.

Individuele bijdrage

Wij vragen aan jou als medewerker ook een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot. Enkele mogelijkheden om bij te dragen:

- Jij kan als chauffeur ontzettend veel bijdragen aan het reduceren van ons brandstofverbruik door bewust te rijden en te anticiperen op het verkeer. Dit scheelt ook in de onderhoudskosten.
- We vragen je om wekelijks onderhoud uit te voeren aan het materieel, waardoor het materieel minder brandstof verbruikt dan bij onregelmatig onderhoud.

Wij vragen van iedere medewerker mee te denken om onze CO₂-uitstoot nog verder te verlagen. Zo zetten we ons samen in om onze CO₂-reductiedoelstellingen te behalen. Heb je zelf een idee? Laat graag van je horen! Je kunt je idee indienen bij Kees Haaksman.